

HAVINDUSTRITILSYNET (Datterselskap)
Postboks 599
4003 STAVANGER

Ref.:
25/00698-2 / 2.3.2

Dato:
09.05.2025

Saksbehandler:
Camilla K. M. Winterstad

DSA sin kommentar til høring av forslag til regelverk for sikkerhet og arbeidsmiljø ved mineralvirksomhet til havs – havbunnsmineraler (sak 25/320)

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) har mottatt høring av forslag til regelverk for sikkerhet og arbeidsmiljø ved mineralvirksomhet til havs – havbunnsmineraler, deres ref. 25/320, datert 12.02.2025. DSA uttaler at det stilles krav om dosegrense for mennesker som blir eksponert for stråling. Tilrettelegging av arbeidet for å unngå eksponering av stråling til arbeidstakere vil kunne bli nødvendig.

DSA viser til Havindustritilsynets høring datert 12.02.2025. Høringen gjelder høring av forslag til regelverk for sikkerhet og arbeidsmiljø ved mineralvirksomhet til havs – havbunnsmineraler. Frist for å komme med uttalelse til høringen er satt til 15.05.2025.

DSA er fag- og forvaltningsmyndighet på området strålevern, atomsikkerhet og ikke-spredning, radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall.

Høringsuttalelse fra DSA

DSA kan ikke se at det foreligger noen kartlegging av radioaktivitet i havbunnsmineraler på norsk sokkel. Kunnskapen om naturen i dyphavet er generelt mangelfull, men den kunnskapen som allerede finnes peker på at det finnes særegent, sårbart og verdifullt marint miljø i de områdene som er aktuelle for utvinning av havbunnsmineraler på norsk sokkel.

DSA ønsker å påpeke at det kan forekomme naturlig forekommende radioaktive stoffer i forbindelse med havbunnsmineraler på norsk sokkel. Vi mener derfor at det er sannsynlig at aktivitet som prøvetaking, leting, forskning og utvinning av mineraler fra havbunnen vil kunne medføre at naturlig forekommende radioaktive stoffer forhøyes av menneskelig aktivitet, og at det er fare for radioaktiv forurensning, produksjon av radioaktivt avfall og eksponering av stråling for både mennesker og miljø.

DSA viser til kravene i strålevernforskriften § 5 om at all bruk av stråling skal være berettiget. Det betyr at fordelene skal være større enn ulempene strålingen medfører. Kravet til berettigelse er nært knyttet til forsvarlighetskravet i strålevernloven § 5, der det heter at *«også menneskelig aktivitet som medfører forhøyet naturlig ioniserende stråling fra omgivelsene, skal være forsvarlig. Ved vurdering av forsvarligheten skal det blant annet legges vekt på om fordelene ved virksomheten overstiger de risiki som strålingen kan medføre, og om virksomheten er innrettet slik at akutt helseskade unngås og risikoen for senskade holdes så lav som med rimelighet kan oppnås»*. DSA merker seg at § 2-1 i

Postadresse *Postal address:*
Postboks 329 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norway

T +47 67 16 25 00
F +47 67 14 74 07

Besøksadresse *Office:*
Grini næringspark 13
1361 Østerås, Norway

dsa.no
dsa@dsa.no

Swift address: UNBANOKK
Bankkonto *Bank account:*
8276 01 00494

IBAN: NO76 8276 01 00494
Org.nr.: 867 668 292

forslaget til ny forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø ved mineralvirksomhet til havs stiller krav om at mineralvirksomheten skal være fullt forsvarlig både ut fra en enkeltvis og samlet vurdering av alle faktorer som har betydning for planlegging og gjennomføring av virksomheten. DSA anbefaler å inkludere en referanse til strålevernlovens forsvarlighetskrav i veiledningen til bestemmelsen, med hensyn på virksomhet der eksponering for stråling er en potensiell risikofaktor.

I tillegg stiller strålevernforskriften krav om dosegrenser og grenseverdier for mennesker - både allmennhet og arbeidstakere - som blir eksponert for stråling som kan bli aktuelt i sammenheng med mineralvirksomhet til havs, jf. strålevernforskriften §§ 6 og 32. Tilrettelegging av arbeidet for å unngå eksponering av stråling til arbeidstakere vil kunne bli nødvendig. Det er positivt at § 5-3 i forslaget til ny forskrift stiller krav om tilrettelegging av arbeid slik at helseskadelig eksponering unngås for den enkelte arbeidstaker, og at veiledningen til § 5-3 beskriver at eksponering for ioniserende og ikke-ioniserende stråling skal hensyntas i denne sammenheng.

DSA vil påpeke at strålevernforskriften § 33 og forskrift 6. desember 2011 nr. 1357 om utførelse av arbeid § 15-3 stiller krav om at den enkelte arbeidstakers individuelle stråleeksponering fastlegges. Krav til oppbevaringstid for persondoserapporter og krav om årlig rapportering av dosedata til nasjonalt yrkesdoseregister ved DSA følger av strålevernforskriften § 34. DSA anbefaler at det refereres til strålevernforskriften § 34 i veiledningen til § 4-2 «Oppbevaring av materiale og opplysninger» i forslaget til ny forskrift.

Utvinning av havbunnsmineraler befinner seg nå i en tidlig fase med mulig prøvetakning, forskning og kartlegging. For å sikre at regelverket til enhver tid understøtter utviklingen i næringen må regelverket kontinuerlig utvikles. Etter hvert som det blir kjent hvilke aktiviteter som eventuelt vil bli aktuelle og hvilken teknologi som eventuelt vil tas i bruk, vil det kunne bli nødvendig med endringer i regelverket for å sikre trygg, sikker og forsvarlig ivaretagelse av menneskers helse og miljøet i denne sammenheng.

Med hilsen

Hilde Knapstad
seksjonssjef

Camilla K. M. Winterstad
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.